

KORTSLEHT

September 2007

Nr 3

Kohalike rakukeste sünnivalud

Leisi põhikirjamuudatustega loodeti innustada piirkondade loomist. Tegutsemine läks tõesti uue hooga lahti, samas kipub loodud üksuste ametlik staatus takerduma põhikirjatõlgenduste puntrasse.

Esimesena tegi 15. septembril katset Saaremaa. Kontaktisikuks valiti Kaupo Vipp. Küsimus on aga, kas täpselt 50% oli kvoorumiks piisav.

Nädal hiljem koguneti Hiiumaal. Hiidlastel keskkonnaprobleeme pole, 16 liikmest tuli kohale 3.

Pärnakad moodustasid organisatsiooni kirja teel. Juhatusse valiti Andres Siplane, Urmas Lekk, Urmas Vahur, Targo Pikk mets ja Aino Värbu. Nüüd vaieldakse, kas kirja teel saab ikka koosolekut pidada ja kas hääletugemine oli korrektne.

6. oktoobril toimus piirkonna koosolek Tartus. Rakveres kogunetakse 20. oktoobril.

Koolipapa elutarkus

Kambja vallas peavad juba kaks aastakümnet ainulaadset Unipihha kooli Eha ja Lembit Jakobson. Mille poolest see kool huvitav on, miks Jakobsonid kogu perega Rohelise Erakonna algatusgruppi astusid ning mis on erakonnas hästi ja mis võiks olla veel paremini, saate lugeda Airi Halliku intervjuust Lembit Jakobsoniga. Lk 6-7

Pilt: Ott Köstner

Tubli, tartlased!

Tartus Veski tänaval korp! Sakala majas toimus 6. oktoobril avatud ruum, kus võeti ette katse asutada Tartu ja Tartumaa piirkondlikud organisatsioonid.

Üritus kestis keskpäevast kuueni õhtul, arutleti tervisest, mahetoidust, jalgrattateedest, Tartu linna muredest ja muustki.

Algne plaan oli teha organisatsioonid eraldi. Et olla kindel selle vastavuses enamuse soovile, hääletati kava veel kord läbi ning jääd plaanitud juurde.

Hääletati kohapeal sedelitega, volitustega, paberkirjaga posti teel ja ka elektrooniliselt. Veebhääletuseks valmis värske vorm Klaus-Eduard Run-

neli osavate käte all. Oli ka loobumiskirju ja hulgaliselt külalisi.

Kohal olid ka kõik meie riigikogulastest tartlased: Marek Strandberg, Mart Jüssi ning Toomas Trapido.

Koosoleku alguseks ei olnud linnainimesi piisavalt, päeva lõpuks kogunes aga linnast 99 ja valdadest 33 hääletanut.

Tartu linna juhatus:

- Peep Mardiste
- Sirlil Pehme
- Ruth Tammeorg
- Indrek Rebane
- Ene Savolainen

Tartumaa juhatus:

- Juta Luts
- Elmer Joandi
- Piret Mägi

Raul Veede

Teeme jaanuaris uue üldkogu!

Tallinna roheliste septembrikuist aruteludel jäi kõlama ettepanek korraldada juba jaanuaris järgmine erakonna üldkogu.

Leisi kogemus näitas, et põhikirja- ja programmiarutelu võtab rohkem aega kui suvisel üldkogul korralduste valimise ja eelarve kõrvalt üle jääb. Tallinlaste meelest tulekski talvel keskenduda põhikirjale ja programmile.

Et kõik sujuks, tuleks üldkogule esitatavad ettepanekud välja käia hiljemalt novembris ning hääletusele minev variant peaks valmima enne jõulu.

Talvise üldkogu korraldusettepanek on edastatud juhatusse.

Kilekotikeeld?

Kas kilekotid võiks üldse ära keelata? Andres Siplane soovib teiste maade kogemustest õppust võtta.

Lk 5

Mis ja milleks on otsedemokraatia?

Tanel Tammeti esitatud ODOMi-eelnõu, mis seob erakonna seisukoha riigikogu seaduseelnõude suhtes meie sisehääletusega, liikus pikalt autori ja valimistoimkonna vahel, külastades vahepeal isegi juhatus. Eelnõu uus versioon on nüüd foorumis kõigile tutvumiseks.

Oma artiklis räägib Tanel Tammet aga otsedemokraatia tagamaadest.

Lk 8

Lugejad kirjutavad õite toredalt

Tere, Kortsleht!

Kõigepealt aitüma uue lehe eest! Soovin Kortslehte ka edaspidi posti teel paberi peal saada. Teatage postikulu, küll ma ära maksan.

Nagu näha, on Kortsleht vähemalt esialgu mõeldud erakonnasiseseks tarbimiseks. Aga ehk tuleb ka see aeg, mil meiegi parteil on n-õ suur leht kogu rahva jaoks? Tore oleks, ega me ju teistest kehvemad pole?

Jõudu soovides,
Tõnu Talvar, Hanila

Toimetuse kirjavastused

Aitäh kirjutajaile! Seekord oli kirju nii palju, et kõik põnevamadki lehte ei mahtunud. Üritame siin vähemalt jõudumööda vastata.

Annetusi on tulnud palju, täname kõiki. Kes rahaga aidata ei saa, ei pea muretsema. Lugesime kulud kokku ja järgmisest numbrist alates saab Kortslehte tellida. Katsume ka trükikulud vähendada. Üle-eestilise kataloogi minerk lähiks esialgu vist siiski kalliks.

"Erakonna suurt lehte kogu rahva jaoks" organiseerib juhatus usinasti, Grüüne järgmine number loodetakse tänavu välja lasta. Töö käib ka ametliku siselehe kallal. Seniks tegime juhatusele ettepaneku edastada infot Kortslehe vahel.

Tere, toimetajad ja kõik teised. Aitäh lehte saatmast, muidugi tahan tasuda.

Mind üllatas rõõmsalt lehe nimi – Kortsleht. Varajane lapsepõlv ja kastepärlite joomine lehtedelt. Nüüd kindlalt iga-aastane ravimtaim.

Aili Paju kirjutab "Aed ja mets kui apteek": Kortslehe ladinakeelne nimetus Alchemilla on tuletatud sõnast alkeemia, sest keskajal kasutati seda taime tarkusekivi (lapus philosophorum) otsimisel ja kulla valmistamisel. Kortslehele kogunenud kastetilkadel olevat salapärase taevane võim.

Usun, et nimevalikul seda kõike mõeldigi ja et erakond leiab oma tarkusekivi ja kulla.

Internetti mul pole ja küllap ei tulegi.

Annetused? Loodame siis, et on erakonnasiseseid ja -väliseid rikkureid, kellele ei tähenda kümned tuhanded midagi. Minusugune oma väikese pensioniga imesid ei tee. Maksan seda hinda, mille määrate.

Mõtlesin – kas ei saa Kortslehte panna vabariiklikusse tellimiste kataloogi? Maalehes sobiks eelnevalt reklaamida.

Rohelistel on hulgaliselt sõpru igal elualal, keda huvitaks meie töö ja mõtted. See oli mõtteväljatuse ja võib reaalsuses olla naiivne.

Elan erakonna tegevustele mõte-

tes kaasa, aga kokkutulekutele minekuks pole mul autot ja mitmepäevasteks seiklusteks olen ehk vanagi (77) või lihtsalt liiga koduseks jäänud.

Aasta lääva - käiguringi jääva ikki väiksembas, kauge liina usselingi saava aina kaugembas

Oma küla poodi manu sõida liinibussiga, söödä usseaian kanu, kõik om väikse kursiga.

Naabrinaise vadistava vahel külauudisi, hilda õhta teleriga viida aiga sedasi.

Aastad viie ja õvverada see mu ainus eluring, sedägi saab vähendada - järjest vähämb tahab eng. (10.05.85)

Ega ma selline ei ole küll. Too enustus 22 aastat tagasi osutus valeks või tuleb tulevikus.

Kui tuleb moodustamisele Pärnu piirkonna rühm (või mis?), lõon kaasa võimaluste piirides.

Kauneid värvirõõmsaid sügispäevi! Kõigile-kõigile!

Valli Sepp,
Saarde vald

Igas külas oma Steri

Steri juhtum on mitmetahuline. Kindlasti on ses oma süü Saue vallavalitsusel, kes teavitas inimesi valda planeeritavast tehastest vaid formaalselt, mitte sisuliselt. Ent kui seadus ei jäta ministriumile õigust Steri tegevusluba tühistada, ei anna talle seda ka rahva vastuseis. Ning kohuski jälgib vaid seaduste täitmist, mitte õiglust. Ilmselgelt on süsteemis viga. Aga kus?

Samalaadsed sündmused toimuvad kogu Eestis. Viieendalt leheküljelt võite lugeda, kuidas Tallinnas Männikul löid teelaienduse vastu olivad kodukandi eest

seisva seltsingu. Viimsi vallas sõditakse metsariba mahasaagijatega. Ikka juhtub nii, et kui kavatsused inimesteni jõuavad, on otsused tehtud ning neid muuta on juba hilja.

Mõnes mõttes on probleem objektivne. Omavalitsused on paraku sellises suuruses, et nende ostmine ei käi tõsisel ettevõtjal üle jõu. Nii juhtubki kuritihiti, et ettevõtte ja külarahva vaidluses asub omavalitsus ettevõtte poolele. Kui sellele liita tavaline, ürginimlik laiskus ja rumalus, saame tulemuseks Eestis valitseva olukorra: omavalitsustest ja

riigiasutustest tulvab meeleu infovoog, millest pole lootustki õiget tera leida. Ja nii ilmub meid puudutav nupuke kribukirjas lehe tagumises nurgas, peo- ja surmakuulutuste vahel.

Juta Tasa pakub välja lahenduse: erakond võiks hakata vahendama keskkonnamures inimestele ekspertide nõu. Kui liita nõuandele hoiatussüsteem, mis seiraks olulisi dokumente, oleks sest abi kõigile: Inimeste mured saaks lahenduse ja erakond võidaks valijaid peatseteks omavalitsuste valimisteks. Kas me saame sellega hakkama?

Kortsleht
nr 3
september 2007

Lehe tegid

Ekke-Kristian Erilaid
Airi Hallik
Ilmar Kähr
Riho Raassild
Juta Tasa
Raul Veede

Kaastöö saada
kortsleht@gmail.com

Toimetus ei luba käsikirjade kohta midagi kindlat.
Aga anname oma parima.

Uus leht tuleb
oktoobri lõppedes.

Kust saada abi kohalike keskkonnaprobleemide puhul?

Juta Tasa,
erakonna liige

Viimase aja sündmused Steri kiiritustehase ja Männiku tee pärnada ümber tuletavad meelde ühte ammumust probleemi.

Meie elukeskkond muutub pidevalt. Tihti on keeruline saada õigel ajal teavet, milline ehitis kuhu kerkib või millist maanteed naabrusse plaanitakse. Ärkame ühel hommikul ja metsatuka asemel on laohoone. Kuidas ümberringi toimuvat mõjutada õigeaegselt mõjutada?

Sel kevadel mõtlesin ideele, mis seoks kaks

rohelistele olulist teemat. Esiteks, meie põhimissioon peab ikkagi seonduma keskkonnakaitsega – see on see, mida valijad (ja ka tulevased valijad) meilt kindlasti ootavad. Ning teiseks, erakonna elujõulisust näitavad kahe aasta pärast toimuvad kohalikud valimised – kas meil on selleks hetkeks elujõulised, kandepinda ning toetajakonda leidnud osakonnad. Tundub mõistlik, et Eestimaa Rohelised kasutavad erakonnas olemasolevat kompetentsi kohalike keskkonnaprobleemide lahendamiseks. Mis oleks, kui erakond paneks kokku töörühma, mis tegeleks kohalike keskkonnaprobleemide korral inimete nõustamisega, info jagamisega, vajadusel

selle erakonna esindajateni viimise ja abistamisega? Hädavajadust taolise abi järele on näha meie listidesse jõudnud abipalvetest ning samuti inimestega vesteldes jutuks tulnud teemadest.

Toomas Trapido kommenteeris teemat foorumis: "ELFi poole pöörduti umbes kolme aasta jooksul tasuta õigusabi saamiseks üle 200 korra. Nii et nõudlus on väga suur, seda võin garanteerida. Aga vaja on tasustatud juristi pluss eksperte pluss vabatahtlikke, kes asjaga tegeleksid. Sisuliselt on vaja õigus- ja keskkonnabürood."

Kas erakonnal on jaksu, ressursse ning ennekõike huvi sellist projekti ellu viia?

Kortslehele tehtud annetustest

Aitäh, armsad annetajad!

Kortslehe esimesed kaks numbrit ilmusid toimetuse liikmete entusiasmist ja ressursidest. Kolmanda lehe levitamisel on aga suur osa meie lugejatel, kes kokku annetasid septembrikuu jooksul Kortslehe kontole 6135 krooni, sellest toimetusevälistelt liikmetelt 2135 krooni. Aitäh!

Ühe Kortslehe numbri väljaandmiskulud on natuke alla 4000 krooni, kui lehekülgi on 12. Summa jaguneb tegevalikult 2 teenuse vahel. Üle poole sellest on lehe paljundus (eelmise numbri puhul 2410 krooni) ja pisem osa postitamine neile, kel meiliaadressi pole.

MTÜ Kortslehe konto number on endiselt 10220074667016 – aitäh, kui Sul on võimalus sinna midagi panna! Kortslehe veebis on annetustest veidi pikem ülevaade – seekord anonüümselt, kuna me ei tea annetajate soove selles suhtes. Edaspidi palume annetajatel märkida ülekande kommentaariks "anonüümne", kui soovite, et teid annetajana ei mainitaks.

Juta Tasa

Koondagem jõud

Riho Raassild,
erakonna liige

Suvi lõppes, inimesed on jätnud puhkuse ning pühenduvad taas tõsisematele teemadele. See on otsustav aeg: kas suudame kaasata piisavalt inimesi ja ideid, et tagada erakonna järjepidevus?

Alanud on liikmete kooskäimised Tallinnas, Tartus ja mujalgi. Ent aktiivselt käib kohtumistel vaid mardosa erakonna liikmetest.

Kohalikud rakused on meil algusest peale plaanis olnud. Viimasel üldkogul lisati põhikirja täiendus, mis peaks tegevust innustama. Ent põhikirja järgi luuakse organisatsioon vaid piirkondlikul koosolekul, nende ainsaks õiguseks jäi aga

esindada erakonda. Muudatuste eestseisja Marek Strandberg rõhutas õigesti vajadust kaasata võimalikult palju liikmeid. Kuid praegune sõnastus pigem pärsib kohalikku tegevust.

Kuidas siis edasi minna? Kuidas kaasata inimesed looma laiapõhjalist struktuuri, mis toetaks uusi ideid ning abistaks omavalitsustele valimistel?

Alustada tuleks sellest, mis eesmärged erakonna rakused teenivad. Neist olulisemad on: 1. Erakonnasisese osalusdemokraatia selgroog: koht, kust võib leida ideid ja mõttekaaslasid. 2. Sotsiaalse suhtluse koht. Grupp käitub kogukonnana, rahuldades inimeste suhtlusvajadust. 3. Kohalikku elu puudutavad erakonna aktsioonid – valimiste ettevalmistus, riigikogu liikmete ja kohaliku elanikkonna kohtumised, reageerimine

olulistele kohalikele probleemidele jne.

Tihti ei leia inimesed mahti rääkida kaasa ühiskonna olulistel teemadel. Igal meist on oma arvamus, kuid napib aega. Väiksemad grupid on reaalne võimalus liikmeid kaasata. Liikmeid seovad mitte koosolekud, vaid arutelud ja ideed. Tuleks vältida koosolekuid ja jätkata arutelurühmistega. Puhas regionaalsusprintsip töötavatele kooslustele ei sobi.

Lubades vabalt koonduvaid grupe, loome inimestele võimaluse kohutada sobivate inimestega sobival ajal ja kohas. Ei tohiks keelata ka kuulmist mitme grupi koosseisu. Usun, et samas piirkonnas toimivatel gruppidel on lihtsam koostööd teha kui ühes suures, sisepingeist tulvil grupis.

On veel üks võimalus or-

ganiseerumist edendada: erakonna juhatuse ja riigikogu liikmete tuur Eestis, kus kohtutaks kohalike liikmetega. Inimestel tekiks võimalus ja ajend üksteist tundma õppida.

Siinsed ideed ei ole kindlasti valmis tegevuskava, seepärast kutsun kõiki kaas mõtlema. Tule ja too arutelluse uut energiat!

Steri tehas keset küla

Kas rahvusvaheliselt seirata-
v ohuallikas peab paiknema keset küla? küsivad
kohalikud Eha Lettermo ja Pille Kaarlõp

Saue Vallavalitsus andis 2004. aastal ASile Steri loa ehitada Alliku külla tootmishoone, milles hakatakse teenustööna radioaktiivselt steriliseerima ühekordseid meditsiinitarbeid.

Seadusandluses olevat auku ära kasutades oli võimalik tehas ehitada ilma detailplaneeringuta ja "tänu" sellele puudus kohalikel elanikel võimalus info hankimiseks. Vastavalt Århusi konventsioonile on elanikel õigus informatsioonile, mis puudutab nende headolu, ning seda peavad levitama avaliku võimu organid (artikkel 5).

Kohalik elanikkond sai rahvusvaheliselt seiratava kõrgema ohu allika ehitamisest elamute vahetusse lähedusse teada meedia vahendusel 2006. aasta veebruaris. Seni ei pööratud ehitustegevusele erilist tähelepanu, kuna väliselt oli tegemist tavalise plekist laohoonega. Eelnevalt töötas samas kohas pakendamise tegevuse ettevõtte ning üldine arvamus oli, et ettevõtte tegeleb laiendamisega.

Kui töde päeavalgele tuli, tõusid lähiümbruse külade elanikud tagajalgadele.

Suurema avaliku huvi tekkides otsustas vallavalitsus moodustada komisjoni, mis hakkas uurima, kas ehitusloa andmisel ja ehitustegevuse jälgimisel on toimitud õigesti. Komisjoni lõppraportist on näha, et kõik ei ole toimunud täpselt ettenähtud tingimustele vastavalt ja osa ehitusdokumente on tõenäoliselt võltsitud.

Samal ajal korjati allkir-

ju keskkonnaministrile ja Saue vallavalitsusele, et näidata, milline on vastuseis nimetatud tehasele. Kogunes üle 3200 allkirja, mis edastati keskkonnaministeeriumile, Saue vallavalitsusele ning volikogule. Ühine mure muidugi liidab ja kui seni tuli külaelanike koosolekule heal juhul 10–15 inimest, siis seoses Steriga kogunevad sajad inimesed, kes kõik saavad üksteise murest aru.

Inimesed on oma arvamuse igati selgelt välja öelnud: ohtlikku kiirgusallikat nad oma elamute vahetusse lähedusse ei soovi. Steri tehasest on lähima elumajani aga sada meetrit. Kiirgust ei saa inimene oma meeleorganitega tajuda ja kuna me ei tea ka, kui kiirguskindlaks on tehasehoone ehitatud, siis on alati oht saada liigset kiirgust, mis seab ohtu meie elu ja tervise.

Ka ei ole Eesti riigil vahendeid, et suuravarii korral rahvale appi tulla. Kui midagi peaks juhtuma, on elu selles piirkonnas pikaks ajaks läbi. Me oleme rajanud oma kodud tundega, et elame ohutu elukeskkonnas, mille pärandame ka oma lastele. Kiiritustehas ei sobi meie seniste valikutega. Garantiid, et midagi ei juhtu, ei anna meile keegi.

Vald aitas vaid niipalju, et tellis hädaolukorras tegutsemise kava, millest loeme, et kui midagi peaks juhtuma, hakatakse küla varjestama helikopterite pealt alla visatava betooniga.

Külaelanikud oleksid selle tehasega nõus üksnes juhul, kui tehakse täpsed arvutused mõjuala raadiu-

Kiiritatud toidu oht?

Steri kiirgustehase lool on teinegi külg, mis puudutab kõiki Eesti elanikke ja ei lase toimuvat pidada üksnes ühe valla mureks.

Maailmas kasutatakse mitmel pool toiduainete steriliseerimiseks radioaktiivset kiirgust. Selle tegelik mõju on kontrollimata, sarnaselt geneetiliselt muundatud toiduainetele. Eestis toiduaineid siiani ei kiiritata, ent see pole ka otseselt keelatud. Eesti seadusandlus viitab vaid Euroopa seadusandlusele. Ka ei nõuta meil kiiritatud toidu märgistamist. Seega on võimalik, et Steri ootab just muutust Euroopa seadustes.

2006. aastal kiirgusloa saanud Steri omanikud on Hansapanga asutaja Heldur Meerits, Tartu ülikooli kliinikumi ja geenivaramu eksjuht Jaanus Pikani, Marati eksjuht Rein Lehtmets ja Rootsi kirurg Göran Hellers.

se kohta suuravarii korral ning tehas teisaldatakse paika, kus mõjuala ulatuses ei ole elumaju. Samas tuleb arvestada ka ohutusega looduskeskkonnale. Näiteks ei tohi põhjavesi olla täiesti kaitsmata, nagu see on Alliku külas.

Omavalitsus rahvast eriti esindanud ei ole. Kui üldsus sai teada sellise tehase olemasolust Allikul, lubati rahvakoosolekul, et hoonelt võetakse kasutusluba ära. Hiljem teatas vallavanem, et oli emotsioonide mõju all ja loobus lubadusest. Volikogust on niipalju kasu olnud, et kutsuti kokku Steri uurimise komisjon, kes tuvastas, et ehituspäevikuid on võltsitud. Kas ka muid ehitusalaseid dokumente on tagantjärele vormistatud, ei ole meil teada. Seda peaks uurima pädevam organ. Ka otsustati vallavolikogu istungil aidata külaelanikel rahastada õigusabi kulud.

Vallavalitsus ei tunnista oma süüd selles, et lasi taolise objekti ehitada ilma detailplaneeringuta ja rah-

vast informeerimata. Alles hetkest, kui saime televisiooni ja Eesti Ekspressi kaudu teada, et tehas hakkab kohe tööle, hakkasid ka kohalikud lehed toimuvat kajastama. Ilmusid pildid rahvakoosolekutest jne. Viimasel ajal on Saue linna-leht olnud teemast rohkem huvitatud kui Saue valla-leht. Saue vallavalitsusele ei ole Steri teema käsitlemine meeltemööda.

Hetkel on seis selline, et esimese astme kohtus rahvas õigust ei saanud. Kohtu meelest on normaalne, et küla keskele ehitatakse kõrgendatud ohu allikas ja rahvas peab sellega leppima, sest tehas on juba valmis ehitatud. Esimese astme kohtu otsuse kaebasime edasi ja taotleme tehase tegevusloa peatamist kuni lõpliku kohtuotsuse selgumiseni.

Loodame, et Eesti Vabariigis kehtivad elementaarsed inimõigused ja kohalikel elanikel on õigust kaasa rääkida teemadel, mis puudutavad nende elukeskkonda.

Männiku näitab teed

Septembris küttis Nõmmel kirgi Männiku tee pärnade saatus.

Kohalikud elanikud püüdsid tänavalaiendusele jalgu jäänud puid kaitsta ja pärnade eest seismine laienes üldisemaks debatiks linna rohealade saatus üle. 4. septembri õhtul käis Kortsleht Männiku teel peetud kohalike elanike koosviibimisel. Otsustati moodustada Männiku tee seltsing ja asuda oma elukeskkonda kaitsma.

Kahjuks oli puude päästmiseks juba hilja. Pärnade hävitamine oli ammu kooskõlastatud ja viidi septembri keskpaigaks lõpule. Vaid väike osa puudest istutati ümber.

Ekke Erilaid

Pildimeenus 4. septembri meeleavaldusest, kus viibisid ka roheliste riigikogu liikmed Maret Merisaar ja Toomas Trapido.

Pilt: Jutta Tasa

Kilekott on saatanast

Andres Siplane, erakonna liige

Uhkusega andis Modbury linnake Inglismaalt teada, et on Euroopas esimene paik, kus keelatakse poodides kilekottide müük.

1500 elanikuga väikelinna nimi käis läbi Briti suurtest päevalehtedest ja jäätmetemehelisest ajakirjandusest üle maailma. Linnavalitsuse PR-inimesed võivad rahul olla.

Väidetavalt jõustab linnavalitsuse poolt kehtestatud keeldu ka naabrivalve – kilekotiga inimene tänavapildis tekitab kaaskodanikes allergilisi reaktsioone. Kilekottide asemel rokivad inimesed poodides punutud korvidega, seljakottidega ja kõikvõimalike riidekottidega. Kuigi, Modburys ongi kokku vaid 43 kauplust.

Kilekotikeeld Modburys ei tekkinud põhjalike teaduslike analüüside tulemusena. Asi sai alguse hoopis sellest, et 33aastane Rebecca Hosking rääkis ühel õhtul pubis sõpradele, milline kole mõju on kasutatud kilekottidel veealusele elule Havail. Sest ta oli seda oma silmaga näinud. Kaks kuud pärast publiõhtut sai rohujuuretsandilt tulnud algatus ka linnavalitsuse poolt ära vormistatud.

Samas ei ole kilekotikeeld midagi väga uut. Bangladeshis keelati kilekotid juba 2002, põhjuseks kilekottide tekitatud ummistused kanalisatsioon. Taiivil keelati lisaks kilekottidele ka ühekordsed taldrikud ja topsid, mille tulemusena langes kilekottide kasutus 70% ning prügilatesse ladestatavate jäätmete mass 25%. Iiri maal kehtestati 2002. aastal kilekotimaks, mis alandab nende kasutamist 90%

võrra. Sel aastal keelas ka San Francisco esimese USA linnana kilekotid.

Kas kilekotikeeld võiks olla roheliste valimislubadus KOV valimistel 2009?

Seaduseelnõud foorumis

Roheliste fraktsioon pakub foorumis võimalust riigikogus menetluses olevatele seaduseelnõudele muudatusettepanekuid esitada. Seaduseelnõud ning nende seletuskirjad on kättesaadavad foorumi rubriigis "Riigikogu".

Tegemist on algatusega, mis väärrib meie kõigi tähelepanu. Sina, kes sa pole ammu roheliste foorumis käinud või pole isegi mitte selle imeasjaga veel liitunud – mine ja uuri! Sinu asjatundlikkus kulub meie fraktsioonile ära. Ehk saad pärast isegi öelda, et oled Eesti seadustesse oma panuse andnud. Roheliste foorumi aadress on <http://foorum.erakond.ee>.

Ekke Erilaid

Turvas või rabad?

Samaaegselt Vara vallas Keressaare rabas turbatootmise süvendamisega kavatseb AS Tartu Jõujaam laiendada turbakaevandust ka Laukasoo, (Tartu ja Luunja vallas).

Valminud on keskkonnamõtjude hindamise programm eesmärgiga kaevandada turvast katlamaja kütteks. Kaevandusala jääb otse Pähklisaare maastikukaitsealaga serva. Planeeritav mäeeraldis on kaetud peamiselt puisraba ja rabamännikuga. Need eemaldatakse, et järgmised 25 aastat turvast kaevandada.

Pähklisaare maastikukaitseala eesmärk Laukasoo sihtkaitsevööndis on veekaitse, bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku ilme hoidmine. Kuidas sobib siia kõrvalasuv turbakaevandus?

Ühest küljest võib muidugi mõelda eelkõige erakonna mainele, et mitte välja paista *action*-grupina. Las kaevandavad, tühja neist rabadest ja soodest. Muudkui turvas ahju! Küll omavalitsuste ning keskkonnateenistuste ametnikud seisavad meie kõigi huvide eest, usaldagem neid!

Teisest küljest – ega meil erakonnas sellist toimkonda polegi, kes KMHde, planeeringute jms kohalike küsimuste puhul aitaks ametlikest dokumentidest ivad välja noppida. Vähemalt nende kahe raba küsimustes võiks huvilised küll kokku saada. Ja üleüldse: milline on erakonna seisukoht turba ahjuajamise küsimuses?

Jutta Luts

Laukasoo KMH:
http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=755984/Raudsaare_programm.pdf

Lembit Jakobson: heas koolis on

Airi Hallik, erakonna aktivist ja Urvaste maa sool

Kool kasvatab inimest. Kuidas muuta aga kool inimnäoliseks? Unipiha kool on juba kakskümmend aastat **Lembit Jakobsoni** nägu.

Unipiha kooli poole suunduv kaseallee meenutab hobuvankri rada. Koolimaja ise on sammaldunud katusega erkroheliseks värvitud endine karjamõisa peahoone. Trepil ootab meid trobikond lapsi koos õpetaja Lembit Jakobsoniga.

Kaks jõmpsikat kõlmutavad aknal jalgu, kuni koolipapa nad sealt heatahtlikult noomides alla kupatab. Siis algab õpetaja Lembit Jakobsoni juhtimisel kohtumine luuletaja Contraga, milleks lapsed on hoolega valmistunud – lauasahtlis on valmis kirjutatud küsimused ja luuletused, mida nad kordamööda ette lugeda saavad. Pärast joonistavad lapsed bussi oodates luuletajale veel terve hulga vahvaid pilte.

Lapsi on koolis kokku 17 ja nad õpivad kahes liitklassis. 3. ja 4. klassi õpetaja on Lembit Jakobson, väiksemaid juhendab tema abikaasa ja kooli direktor Eha.

Eha ja Lembit on Unipiha algkooli pidanud juba 20 aastat. Õigem oleks ehk

öelda, et seda pisikest kooli on ülal pidanud Kambja vald. Kuid ükski asi ei püsi ilma inimesteta, kes seda hoiavad ja arendavad.

Milline siis on üks järjepidev, üle 300 aasta vanune väikekool? Esmavaatlusel ei erine see palju "Kevade" aegsest koolist. Ikka needsamad aeg-ajalt kääksuvad puu-üksed, roop ahju kõrval ja kahe pika pingiga laud söögi- ja õpetamiskambris, mille otsatoolides istuvad koolipapa ja tema proua.

"Meie ei ütle siin kunagi "Head isu", vaid alati "Jätku leiba," tooni-

tab õpetaja Jakobson. Enne pudru või supi taldrikule tõstmist loeb aga korrapidajaks olev laps söögipalve, kus tänatakse päikest ja maad toidu kasvatamise eest.

Muidugi – "värve" on koolimajas rohkem ja need on kirkamad kui vanaasti. Lapsed saavad kasutada arvu- teid ning koolil on tihedad sidemed mitme Euroopa väikekooliga.

Televiisor muudab kooli nägu

Koolimaja siseseinad on tihedalt täis tipitud õpilaste töid ning mõt-

teteri ja soovitusi, mida lapsed võiksid ellu kassa võtta. Söögi- toas on suur pilt, kuhu lapsed on end paari aasta- kümne jooksul joonistanud. Silma jääb, et vana- mal ajal on laps ennast joonista- nud ikka koos koera või seapõr- saga, nüüd aga üksi. Õnneks on mitmel lapsel tu- gev side maaelu- ga olemas. Ühe tüdruku isa on jahimees ning talus kasvavad ratsahobused.

Ühe poisi vanaema teeb hobusega põllutöid. 80 protsenti vanematest osaleb aktiivselt kooliga seotud ette- võtmistes. See, et kõik lapsed on ette- võtmistesse haaratud, on väikeses koolis endastmõistetav. Päril tavaline ei ole aga näiteks see, et iga laps saab nüüdsest õppida plokklööti. Pillide hankimisel oli abiks sõprus- kool Soomest.

Ometi on õpetaja murelik. "Ainu- üksi viimase viie aastaga on lapsed muutunud televisiooni mõjul palju pealiskaudsemaks ja agressiivse-

maks. Meil on vähemalt suur õu, kus nad saavad möllata ja rahuneda. Ei kujutagi ette, kuidas ilma selleta hak- kama saaksime."

Iga päev algab hommikuvõimlemi- sega, mis toimub toas üksnes suure saju korral. Seejärel on hommikuring, kus räägitakse oma möödunud päe- va tegemistest ning kuulatakse kooli ümbruses askeldavaid linde. Alles pärast hommikuringi tulevad kooli- tunnid. Päeva lõpul on tihti lugemis- tund, millest ei puudu kunagi õpetlik muinasjutt.

Liitklassis jääb paremini meelde

Lembitule on südamelähedane waldorf-pedagoogika põhimõte, et lastes äratatakse esmalt loovus ning peenmotoorika. Lääne traditsioonili- ne kool alustab tema hinnangul laste tunnetusliku poole suretamisega, asendades selle tuupimistekstidega. Lembit ja Eha tunnevad sügavuti ka liitklasside õpetamismetoodikat. Väiksemad õpivad siin suurematelt ning suuremad kinnistavad noore- maid kuulates oma teadmisi. Ometi suhtutakse liitklassidesse teadma- tusest sageli negatiivselt ning oma panuse annavad ka asjatundmatud õpetajad, kes ilma vastava koolituse- ta ei suuda liitklasse ohjata. Klassid liidetakse maakoolides sageli auto- maatselt lihtsalt selleks, et kulutusi kokku hoida.

Unipiha kooli liitklassis on õppinud ka Jakobsonide peretütred Liisi ja Maarja. Nüüd on majandusgeograaf Liisi juba ise lapsevanem, Maarja pälvib aga üha enam poolehoidu ja tunnustust näitlejana. Küllap ei ole juhus seegi, et Maarja võttis vastu pakkumise hakata üheskoos Mikk Sarvega juhtima laste õuesõppe saadet "Õpiõu". Toetamiseks rohelise ilmavaatega erakonna loomist, as- tus terve Jakobsonide pere mullu oktoobris ka Rohelise Erakonna Al- gatusgrupp.

laste mõtted tähtsad

Lembit Jakobson: haridus vajab suuri reforme

Poliitiliselt aktiivne on Lembit olnud varem Mõõdukate ridades ning ministeeriumile nõu andvas haridusfoorumis. Ta on aga pettunud, et 15 aasta jooksul ei ole kooli probleemide teadvustamisest kaugemale jõutud. "Raisatud on tuhandeid tunde, joodud sadu liitreid kohvi ning koostatud filigraanseid strateegiaid, ent iga uus minister pühib eelmise tehtud tööst platsi puhtaks ning kõik algab otsast peale."

Lembit Jakobson ootab riigilt, et see jagaks haridusredeli vanuseastmete kaupa juppideks. 1.–6. klassi lastel on vaja turvalisust, 7.–9. klass on puberteediaalsed oma eripäradega ning gümnaasium ettevalmistus ülikooliks, kuhu Lembitu arvates ei tohiks pürgida üle 50% põhikooli lõpetajatest.

Hiljemalt keskastmes tuleks kindlaks teha, mis ainetes on lapsel kõige rohkem eeldusi, ning keskenduda just nende arendamisele. Lembitu arvates on ka Eesti tee nn klassideta kool, mis üha laieneb nt Islandis ja Soomes. Siis on võimalik olla näiteks matemaatikas 8. klassis, kuid ajaloos

5. klassis. Kooli lõpetadki nii, et jääd osades ainetes "poole peale". "Meil on gümnaasiumis 13 õppeainet, Šotimaal ainult viis!" nendib Lembit noorte ülekoormust.

Samuti peaks riik moodustama kohustuslikud koolipiirkonnad. Vanematele on Lembitu arvates antud kooli valikul liiga suur voli, mis võib viia koolide hääbumisele paljudes piirkondades. Sellega võiks kaasneda ka regionaalreform, kuid Lembitu sõnul on õige aeg selleks maha magatud ning vallajuhid liiga politiseeritud, et naabritega koostöödki teha, liitumisest rääkimata.

Erakond peaks lähtuma liikmete ootustest

Roheliselt erakonnalt ootab Lembit ennekõike seda, et EER soodustaks rohelist mõtte- ja elulaadi viimist koolidesse. Võimalikest poliitilistest ämbritest mainib ta lahmimist – kipume vahel andma lõplikke hinnanguid küsimustes, mis ei ole päris selged. Näiteks tuumaenergeetikas.

Probleemideks peab Lembit Jakobson meie erakonna puhul ka võimuvõitlust ja erakonna killustumist. "Tuleks hakata aru saama, et parteis ei hoia inimesi mitte niivõrd programm kui see, et erakond vastab inimeste ootustele. Kui viimast väga pikka aega eiratakse ja tegeletakse üksnes globaalsete probleemide ning maailma päästmisega, siis distantseeruvad inimesed märkamatu erakonnast ja moodustavad lihtsalt vaikiva enamuse."

Lembit Jakobson ei toeta ODOMi põhimõtet anda otsustusõigus kõigile erakonnaliikmetele, sest tema meelest peaksid otsuseid tegema ühe või teise valdkonna asjatundjad. "Ei saa hääletada otsuste poolt, mille kohta ma pole pädev hinnangut andma. Sambasõda näitab kujukalt kätte, kuidas poliitikutel on võimalik suunata osavalt rahva meelsust neile soovitud suunas. Sama saab teha ükskõik milliste teemade ja probleemidega. Kuna õpetan ka Tartus gümnaasistidele meediat, tean ma väga hästi, kuidas toimub selline meelsusega manipuleerimine."

Demokraatia otse ja omadega

Mis ja milleks on otsedemokraatia ja ODOM, selgitab otsedemokraatia toimkonna juht **Tanel Tammet**.

Rohelise ideoloogia põhiväärtused on iseorganiseeruv evolutsioon ja looduslik mitmekesisus, mis selle evolutsiooni võimalikuks teeb. Meie igapäevased poliitika-teemad on lõpuks sellesama mitmekesisuse teenistuses, mis omakorda on laiem küsimus kui metsaloomad ja aasalilled. Ka inimühiskond vajab mitmekesisust.

Ühiskonnas ja poliitikas tähendab see tuge poliitilisele mitmekesisusele ja väikestele huvigruppidele. Mida saaksime ses suunas teha? Üks võimsamaid hoo- basid on otsedemokraatia: inimeste otsustusõigus väljaspool valimisi.

Riigi ja omavalitsuse tasemel otsedemokraatia ei asenda harilikku esindusdemokraatiat. Jutt turuplatsil otsustamise närväärtsusest on puhas demagoogia: äärmuslikud ja ebarealistlikud mõtteid ei ole kellegi eesmärk.

Referendumid Šveitsis

Šveits on hariliku parlamentaarse esindusdemokraatiaga riik, kus – täiendavalt – on sagedased kodanike algatatud referendumid. Šveitsi referendumeid on mitut tüüpi: rahvaalgatuse seadustamiseks, valitud kogu otsuse vetostamiseks ning valitud kogude erietsuste lõplikuks seadustamiseks. Kohustuslik referendum tehakse näiteks juhul, kui omavalitsus tahab teha väga suuri erakorralisi kulutusi.

Referendumi käivitamiseks tuleb koguda toetusallkirju, tüüpiliselt 1–7% valijaskonnast. Langeta-

tud otsusel on seaduse jõud. Hääletatakse kord kvartalis, korraka mitu küsimust ja peamiselt posti teel.

Šveitsi rahva hääletused toimuvad omavalitsuste tasemel. Küsimused mõjutavad otseselt inimeste elu: eeskätt on elanikel hoob, mille kaudu oma maksuraha suunata.

Otsedemokraatia Eestis

Usun, et enamik meist ei ole rahul demokraatia olukorraga Eestis, seda nii riigis kui ka omavalitsustes. Reformierakonna jõhker tegutsemine valitsuses, opositsioonierakondade täielik eiramine riigikogus, kohalike elanike huvi ja soovide ignoreerimine on meile liigagi tuttavad.

Mida annaks meile rahvaalgatuse seadus ja siduvad referendumid? Kõigepealt rikastuks poliitmaastik: kodanikuühendused ja pisiparteid võiksid jõuda rahvahääletuseni. Teiseks takistaks need jõuerakondade kuritarvitusi: otsused saaks vetostada referendumi. Kolmandaks tugevneks inimeste huvi poliitika vastu: pole ju mõtet süveneda asja, mida muuta ei saa.

Alustada tasub peamisest valupunktist: kohalikest omavalitsustest. Tuleb välja töötada kohalikke rahvaalgatusi võimaldav seadusandlus ning ehi-

tada lihtsad ja praktilised mehhanismid hääletusteks. Kindlasti peab saama tingimusi mõistlikes piirides koha- peal määrata, näiteks vajalike allkirjade arvu.

ODOM meie erakonnas

Demokraatiaprobleemid algavad era-

kondadest endist. Rohelistena on meie kohus näidata teed demokraatiale. Seepärast ongi me põhikirjas määratletud kõiki erakonna asju otsustama õigustatud erakonnasisene hääletus: ODOM. See on Šveitsi süsteemi veidi lihtsam variant, mis võimaldab liikmetel juhatuse otsuseid vetostada ja ise uusi otsuseid langetada.

Millist eelnõu kõlbab esitada? Põhikirja järgi peab erakond saama selle langetada kui otsuse ning see ei tohi olla vastuolus seadusega. Teisisõnu: hästi ei klapi eelnõud, kus erakond otsustab näiteks lõpetada kliimasoojenemise või hävitada mõne rahvusgrupi. Paraku on valimiskogu vahel püüdnud ebameeldivaid eelnõusid tõrjuda või venitada.

Aastaga on erakonnaliikmed esitanud kümmekond eelnõud. Enamik neist pole aga kogunud piisavalt toetajaid, et jõuda hääletusele. Hääletusi on seepärast olnud väga vähe.

Eelnõude vähesus ja liikmete nõrk huvi ei ole

tingimata halb. See näitab pigem, et erakonnal pole siiani märgatavat jõudu ühiskonnas midagi korraldada. Tähtis on luua kohalikud grupid, pääseda omavalitsustesse ja lõpuks valitsusse. Siis muutuvad ka eelnõud atraktiivsemaks.

Kindlasti on mõistlik eelnõud aktiivselt promoda ning toetust küsida! Kahjuks puudub ka kõigi erakonnaliikmeteni ulatuv teavituskanal. Olukorda parandaks regulaarne infoleht.

Mugavam hääletamine

Kui jõuame eelnõude toetamise ja hääletamiseni, kaevatakse tihti ja õigustatult, et asi on ebamugav. Digiallkiri on paljudele keerukas, paberikiri tüütu ning internetipank samuti kohmakas ja imelik.

Hääletamise lihtsustamiseks on kaalutud mitut meetodit. Praegu annab enim lootust tavaline SMS-hääletus. Telefoninumbrit on nimelt väga raske võltsida ja meie büroo teab juba liikmete telefoninumbreid. Loodetavasti rakendub senisest lihtsam ODOMi mehhanism juba tänavu.

Kuhu edasi?

Meil tuleb tegeleda ODOMiga kahes suunas: (a) muuta protsess erakonnas ladusaks; (b) töötada välja seadusandlus rahvaalgatuse jaoks omavalitsustes. Sellega tegeleb otsedemokraatia toimkond, kuhu on oodatud kõik kaasalööjad. Kui soovid oma aega ja energiat panustada, kirjuta toimkonna juhile aadressil tanel.tammet@gmail.com.

Riigikogu Tiibeti toetusrühma avaldus

Soovides korraldada olümpiamängud Pekingis, on Hiina võimud andnud korduvalt lubadusi austada inimõigusi. Tegelikkus on paraku midagi muud: jätkuvalt hoitakse vangistuses nii Hiina kui ka Tiibeti meelsusvange, kelle vabastamisest pole midagi kuulda.

Nüüd on Hiina võimud koguni võtnud endale õiguse kontrollida selliseid Tiibeti usutraditsioone nagu taassündinute tuvastamine. Sellega üritatakse seadustada jõhkrat sekkumist Tiibeti usuellu. Veenmaks maailma, et kõik on korras, on Hiina ametnikud saatnud maailma rühma anga eeritud tiibetlasi, kelle trupp ka

Tiibeti lipp.

praegu mööda Eestit rändab. Leiame, et sellise delegatsiooni võõrustamine riigikogus oli kahetsusväärne, pigem peaksime kutsuma siia Dalai-laama

või tema volitatud esindajaid. Eesti on aastaid hoidnud Tiibeti küsimuses madalat profiili. Samal ajal loeme uudistest, et Angela Merkel kohtub vaatamata

Hiina ägedatele protestidele dalai-laamaga ning USA kongress on viimasele andnud kõrge autasu. Meie riigi esindajad on korduvalt deklareerinud, et Eesti peab vajalikuks lääneriikide ühistel demokraatlikel, mitte üksikute riikide huvidel põhinevat poliitikat, ent Tiibeti küsimuses on paraku käitunud risti vastupidiselt.

Riigikogu Tiibeti toetusrühm leiab, et Eesti peab hulgama topeltstandardid ja suhtuma Hiina võimude poolsetesse inimõiguste rikkumistesse täie tõsidusega. Tiibeti rahvas vajab meie solidaarsust.

Tiibeti toetusrühma nimel
Aleksei Lotman,
toetusrühma esimees

Alex Lotman: väike Eesti ei pea suurt Hiinat kartma!

Airi Halliku küsimustele vastas riigikogu liige Alex Lotman.

Kui aktiivne on riigikogu Tiibeti toetusrühm ja kas kavandate ka selleteemalisi üritusi?

Tiibeti toetusrühm praeguses riigikogu koosseisus ei ole väga aktiivne, ajast ja energiast tuleb puudu. Enne viimast avaldust oleme hakkama saanud ühe kirjaga, millega toetasime Amnesty Internationali algatust inimõiguste kaitseks Tiibetis ja Hiinas. Kavas on ka korraldada üks rahvusvaheline konverents, kuid ei tea praegu umbeski arvata, millal.

Mis riigid (Paeti sõnul valdav enamuse) on otsustanud toetada ühtset Hiinat?

Ei tea tõesti nimetada riike, kes toetavad ühtset Hiinat, kuid Paeti väites, et seda teeb enamik maailma riike, pole väga põhjust kahelda.

Kuidas kommenteerid Paeti seisukohta, et Hiina on praegu poliitiliselt rahulik ja meeleavaldustevaba, seega ei tohiks Eesti vaielda Tiibetit meelde tuletades häirida?

Paeti seisukoht, et Hiinas on rahulik ja ärme siis

meiegi torgime, on küll hämmastavalt küüniline: sama väitsid omal ajal mõned lääne poliitikud Nõukogude Liidu kohta ja ma mäletan, kuidas see mind siis häiris, et mitte öelda marru ajas. Mis meeleavaldustest sa räägid, kui iga viuksu eest kongi lüüakse? Aga võib-olla on Paeti mälestused nõukaajast teised?

Kas pärast tehtud avaldust on ka tunne, et Eesti ametlikku poliitikat Tiibeti suhtes on võimalik muuta või et mingi nihe on juba toimunud?

Tehtud avaldus on üks pisike liigutus õiges suunas, millest kahtlemata jääb Eesti välispoliitika muutmiseks väheks, tööd tuleks teha palju rohkem.

Praegu kuulub Tiibeti toetusrühma 12 riigikogulast, nende seas on ka 3 rohelist (Alekssei Lotman, Mart Jüssi, Toomas Trapido; 5 IRL, 3 Reform, 1 SDE). Riigikogu eelmisest koosseisust kuulus Eesti-Hiina parlamendirühma 21 liiget (6 Kesk, 5 RL, 4 Reform, 3 IRL, 2 SDE), Eesti-Taivani sõprusrühma 18 liiget (12 IRL, 6 Reform). Uue koosseisu kohta riigikogu kodulehel andmeid pole.

Gaasijuhe ajendab eestlasi merepiiri nihutama

NordStreami gaasijuhtme rajamisest Soome lahte on viimastel kuudel palju pajatatud. Räägitud on nii keskkonnast – mis kõik merepõhjast ehituse käigus üles võidakse keerutada – kui ka Eesti Vabariigi julgeolekust. Putin on lubanud juhēt turvama Gazpromi oma relvajõud. Vene sõjaväelased

Eesti külje all askeldamas? Ei, aitäh! Pole ka kindel, kas Venemaal jätkubki gaasi kuni juhtme valmimiseni.

Roheliste fraktsioonil tekkis plaan nihutada Eesti põhjapoolne merepiir maksimaalsele lubatud kaugusele: kuni Soome merepiirini. Sama mõte tuli juba kevadel ka Igor Gräzinil.

Siiski pole territoriaalvete nihutamine nii lihtne. Nimelt jõustuks otsus alles aasta pärast ja võiks tuua kaasa kahjunõude, kuna rikutakse õiguspärasuse printsiipi NordStreami suhtes, kes on oma plaane teinud senisest korrast lähtudes.

Juta Tasa

Rohelise erakonna listid

arvamuskoogu@erakond.ee – arvamuskoogu list (A)

aukohus@erakond.ee – aukohtu list (A)

info@erakond.ee – avalik meiliaadress.

Listis erakonna büroo töötajad (A)

haridus@erakond.ee – haridustoimkonna list (A).

Administraatorid **Katrin Idla** ja **Maret Merisaar**

juhatuse@erakond.ee – laiendatud juhatuse list.

Listis ka valitud kogude esindajad ja teised aktivistid (A)

juhatuse.vestlus@erakond.ee – juhatuse omavahelise vestluse list

kultuur@erakond.ee – kultuuri-toimkonna list (A).

Administraator **Maret Merisaar**

liikmed@erakond.ee – jutulist

louna@erakond.ee – Lõuna-Eesti list.

Administraator **Indrek Rebane**

parnu@erakond.ee – Pärnu piirkonna list.

Administraatorid **Andres Siplane** ja **Raul Kivi**

pk.toimkond@erakond.ee – põhikirjatoimkond (A)

programm@erakond.ee - programmitoimkonna list (A)

revisjon@erakond.ee - revisjonitoimkonna list (A).

Administraator **Raul Veede**

ringkond.1@erakond.ee – valimisringkond nr. 1 (A)

ringkond.3@erakond.ee – valimisringkond nr. 3 (A)

ringkond.4@erakond.ee – valimisringkond nr. 4 (A)

ringkond.8@erakond.ee - valimisringkond nr. 8 (A)

roheline@erakond.ee – Roheline Ühishuvi (M)

sotsiaal@erakond.ee – sotsiaaltoimkonna list (A).

Administraatorid **Andres Siplane** ja **Raul Kivi**

teated@erakond.ee – teadete list (M)

valimised@erakond.ee – valimistel osalenud ja osalevate kandidaatide list (praegu ajutiselt M)

valimiskogu@erakond.ee – valimiskogu list (A)

A – avatud list. Listi saavad kirjutada kõik.

M – modereeritud list. Kirjad suunatakse listi alles pärast moderaatori otsust.

Listide nimekirja tarbeks on olemas ka leht meie wikis:

http://roheline.erakond.ee/index.php/Erakonna_maililistid

Samuti toimib kodulehe Webalizer statistika. See on nähtav aadressil:

<http://roheline.erakond.ee/statistika/>

Ott Köstner

Sotsiaaltoimkonna list ootab rahvast kaasa mõtlema

Asutatud on list *sotsiaal@erakond.ee*. Listi eesmärk on edendada roheline erakonna sotsiaalplatvormi. Sotsiaalplatvormi all pean silmas sotsiaalkindlustust, sotsiaalhoolekannet ja tööturгу. Laiemalt ajab list ilmselt

ka perepoliitika, rahvussuhete ja rahvastikuarengu jutte.

Listis tehakse järgmist: 1. hoitakse silm peal RK sotsiaalkomisjonis menetletavatel õigusaktidel; 2. jutustatakse praktilises elus juhtuvast;

3. kujundatakse erakonna seisukohti sotsiaalküsimustes.

Praegu on listis kaheksa liiget. Kõik, kes on huvitatud listiga liitumisest, võivad mulle teada anda aadressil *siplane@tlu.ee*. **Andres Siplane**

EERi Lõuna-Eesti liikmete küsitluse kokkuvõte

Kokkuvõtvad järeldused:

1. Programmiaruteludes saab toetuda 1. küsimuses välja toodud ettepanekutele ning vastavat valdkonda oluliseks pidanud liikmeid kaasata.

2. Suur osa liikmetest leiab, et erakonna liikmeks olek toetab nende isiklikku arengut, ning väärtustab suhtlemist sarnaste huvidega inimestega. See peegeldab erakonnaliikmete motivatsiooni.

3. Koostöös kohalikus tegevuses osaleda soovinutega on võimalik algatada piirkondlike struktuuriüksuste moodustamist.

4. Erakonna siselehe saatmine liikmetele on oluline viis info edastamiseks neile, kes ei kasuta interneti.

5. Suur osa aktiivseid liikmeid on valmis osalema

piirkondlikel koosolekutel rohkem kui 2 korda aastas. Samas on põhikirjas ette nähtud kõigi liikmete osalus piirkonna juhatuse valimisel. Selle vastuolu lahendamise on kohalikus tegevuses oluline.

6. Põhikirjas toodud kvooruminõuded kohalike üksuste moodustamiseks ei vasta päris täpselt liikmete ootustele. Olenevalt kohalike üksuste tegelikust moodustamisest võib osutada vajalikuks põhikirjaparandus.

7. Üldkogul volitustega osalemisel peetakse otsustarbeks piirata ühel isikul olevate mandaatide arvu.

8. Enamus vastajatest soovib ise osaleda üldkogul. Samas oli tegelik osalus 2007. a üldkogul tagasihoidlik. Suurem tegelik

osalus on järelikult võimalik, vaja on vaid leida sobivad variandid koha, etteatamise, erakonnapoolse transpordi jms osas.

9. KOV valimistel osalemist peetakse oluliseks ning enamus on valmis selles ka ise kaasa aitama.

10. Erakonna korraldatava koolituse vastu on huvi väga kõrge.

Ettepanekud:

1. Moodustada koolitustoimkond koostöös Mikk Sarvega.

2. Võtta ühendust küsitluses kohalikus tegevuses osaleda soovinud liikmetega maakondlike üksuste moodustamiseks.

3. Teha aktiivsete erakonnaliikmete ankeet. Täidame uuesti: kus kirjas, kes millega tegeleb ja millised on huvid.

4. Koguda materjale keskkonnasõbralike tegevuste kohta bürosse. Liikmete välja antud raamatuid ja trükitud särke saaks samuti müüa büroos.

5. Panna välja omavalituste õigusaktid, eelkõige keskkonnakaitse ja jäätmemajanduse alal, asuda neid analüüsima ja tegema parandusettepanekuid.

6. Hakata kontoris jäätmeid sorteerima.

7. Hakata pöörama suuremat tähelepanu kohalikele probleemidele ja koondama nende kohta infot, selle jaoks võiks olla koht ka erakonna kodulehel.

8. Teha ringkäike loodusesse, pakkuda seda võimalust koolidele või teistele huvitatutele.

Lõuna-Eesti küsitluse korraldajad

Kuidas elavad Tallinna linnametsad?

Toomas Trapido,
riigikogu liige

Tallinnas on tegelikult päris palju loodust säilinud. Siin on Nõmme-Mustamäe mets, kus ma isiklikult olen aastaid väga tihti liikunud (täpsemalt Sütiste tee ääres), Harku mets, Merimets, Lillepi park, Kadriorg, Paljassaare jne.

Need alad on üpris erinevas seisus, näiteks Mustamäel on eelkõige mõnevõrra prügi, pisut annaks parandada ka infot kaitseala ja seal käitumise kohta. Teine äärmus on Paljassaare, mille koristamisega on küll tegeletud, aga kus on tööd ikka veel küll ja küll ning kuhu öösel naljalt ei minda.

Tasapisi olen proovinud suhelda inimestega, kes hoolivad linnametsadest,

käivad seal regulaarselt ning tahaks nende tuleviku heaks midagi ära teha. Eesmärgiks on luua linnametsade selts vms, mis suudaks olla partneriks linnaosavalitsustele jt asutustele, kes linnametsade käekäiguga seotud on. Vajaduse korral oleks seltsil ka suurem jõud arengut suunata, nt Harku metsade terviseradade puhul, mis on oma ideelt väga head ja vajalikud, kuid kus teostus on hea idee paljuski nullinud. Seltsi inimesed peaksid koos ametiasutustega suutma ka metsad puhtana hoida, utsitada linna palkama pargivahte või teha seda siis ühiskondlikult ise.

Praegu on Tallinnas käimas kaks planeeringut: rohealade ning tänavavõrgustiku planeeringud. Olen korra käinud koosolekul ja teinud ettepanekuid, kuid võiksite erakonna liikmetena nendes protsessides

Vaade Nõmmelt üle Mustamäe Tallinna kesklinna poole.

Pilt: Ekke Eri laid

aktiivsemalt osaleda ja oma ettepanekud planeeringutesse saada.

Mõelda võiks ka looduse säilitamisele ja edendamisele mujal linnas, seda eelkõige igasugu arenduste ja teede ümberehituse kontekstis (nt värske Männiku juhtum, mis pole veel lõppenud). Vaja oleks seadust, mis kohustaks arendajaid mingil kujul kompenseerima n-ö seadusliku loodusele tekitatud kahju, eriti

täiskasvanud puude mahavõtmise ja rohealade asfaldiga katmise. Sisuliselt peaks iga mahavõetava puu ja hävitatava roheala arvelt kusagil linnas seda juurde tulema, soovitatavalt mitte liiga kaugel.

Sellised on minu mõtet ja tegevussuunad ning ma tegutseksin väga hea meelega sel teemal koos asjast huvitatud erakonnaliikmetega.

Andres Siplase vastus Arni Alandi kirjatükile

Tere, Arni.

Lugesin Su juttu eelmises Kortslehes ja tekkis tahtmine vastu kirjutada.

Põhjendad, miks Sa ei ole astunud rohelise erakonna liikmeks. Pealiskaudsel lugejal võib jääda mulje, nagu peaks üks rohelise mõtteviisiga inimene tingimata vastavasse parteisse kuuluma. Rohelise erakonna asutamine juurutab Eesti poliitilisse kultuuri loodetavasti mitu uut mõõdet. Üks nendest võiks olla loobumine suure liikmete arvu tagajärjest. Minu arvates võiks ülepea igas organisatsioonis nii olla, et liikmeks astumine nõuab pingutusi, aga välja astuda on lihtne. Vastasel korral devalveerub ju organisatsioon ise. Teiste erakondade puhul paraku tundubki see asi olevat niipidi – liikmeks on kerge astuda, kuid lahkumisavalduse menetlemine võtab uskumatu aja.

Seega, Arni, ega keegi ju nii ehk naa ei arva, et inimese parteiliikmeks olek on kvalitatiivse tähendusega tegur. Ega ükski Sinu ideedest ju sel-

lepärast realiseerimata ei jää. Ja kui Sa ka tuled lagedale projektiga, mille elluviimine nõuab parteistruktuuri, siis Sa ju ei ole ometi nii võltshäbelik, et jätad asja vaka alla?

Su mitteliitumise motiiv on seotud partei väidetava parempoolsusega. Tõepoolest, kui see parempoolsus on väga prevaleeriv, siis ei näe ka mina võimalust siia kuuluda. Ei tohi aga teha seda viga, et ühe juudivihkaja avalduste tõttu määratleda partei poliitilist ideoloogiat. Nagu poliitkogenud sõbrad Res Publicast mulle rääkisid, on oma natsirakuke paramatult igas Eesti erakonnas.

Praegune reaalsus tundub olevat pigem see, et suur hulk rohelise partei liikmeid keeldub ennast üldse vasak-paremskaalal määratlemast. Tõepoolest, kui poliitika põhirõhk panna keskkonnamõõtmele ja tulla välja ainult selliste eelnõudega, mis vähendavad ühiskonna toimimise keskkonnakoormust, siis jääbki ehk parem-vasakkaala tahaplaanile. Samas aga võib kergesti ette kujutada

olukorda, kus roheliste fraktsioon peab otsustama ametiühinguid ahistatava, aborte keelava, relvakandmisvabadust suurendava või mingi muu taolise vasak-paremat seisukohta nõudva eelnõu asjus. Ning siis on meil ka tahked faktid järelduste tegemiseks.

Niivõrd suure ja kiiresti kogunenud rohelise inimkogumi puhul on roheliste vaadete kõrval muud vaated veel selgeks rääkimata. Ning ameerikalikult või maozedongilikult (õitsegu tuhat lille, võistelgu tuhat ideoloogiat) rääkides on selgeksrääkimise eeldus see, et on rääkijaid. Nagu Heausilmaski üteldi: *la lutte continue*. Minu hinnangul võtab see ideede võistlus aga mitu aastat.

Jah, ent loomulikult pole välistatud, et ratsionaliseerin selle jutuga enese käitumist ja Sinu taju on õige. No mis siis ikka. Kui asitõendid mulle vastupidist näkku karjuvad, küllap ma siis lõpetan ratsionaliseerimise.

Tervita naist ja koera!

Andres Siplane

Rohelinevärav

Et leevendada roheuudiste vajadust erakonnas nende jaoks, kes ei ole tellinud ega osta Sirpi (nimelt ilmub Roheline Värav kord kuus Sirbi vahel), pakutakse võimalust tellida Roheline Värav paberväljaandena koju või kontorisse.

Üksiknumbri hind on **10 krooni**. Tellija nimi ja aadress tuleb saata aadressile: eve@greengate.ee

Samas ootab Roheline Värav ka roheline kultuuri alaseid kirjutisi: juhani@greengate.ee

Rohelise Värava võrguväljaanne on teadupoolest www.greengate.ee, kust saab lugeda ka varem ilmunud paberväljaannete PDF-faile.

Head lugemist ja kirjutamist!
Marek Strandberg

Rohelinevärav

20. oktoobril kell 12 on Rakveres Lääne-Virumaa roheliste koosviibimine

Arutatakse maakonna roheliste ühistegevuse plaane ja võimalusi ning valitakse piirkonna juhatus.

Pakutakse ka tervistavat rohelist teed.

Üritus toimub **Rakvere spordikeskuse õppeklassis (III korrus)**,

Palun teatage ka oma tuttavatele erakonnaaslastele ning ütelge meile, kas saate tulla – siis teame kohti planeerida.

Tänu ja tervitustega aktiivi nimel
Arno (53 308 556), Allan ja Üllar.

27. oktoobril avatud ruum Viljandis

Avatud ruumi juhatab
hr Toomas Trapido.

Info: **Dagmar Mattiisen, 50 84 799**

Tule Kitsale tänavale Tartus!

EERI Lõuna-Eesti Ühenduse regulaarsed kokkusaamised toimuvad **iga kuu esimesel esmaspäeval kell 18-20 Tartu kontoris, Kitsas 3, III korrus.**

Päevakorras: ülevaadet valitud kogude tegevusest, muud jooksvad küsimused. Väljaspool seda aega toimuvatest kokkusaamistest teavitatakse **Lõuna listi kaudu.**

Tule Lauteri tänavale Tallinnas!

Järgmine Tallinna roheliste kokkusaamine toimub **11. oktoobril** kell 18–20 Heliloojate Liidu maja keldris aadressil **Tallinn, Lauteri 7C, kohvikus Seitse C.** Kohtumiseni!

Ülejärgmine üritus on **25. oktoobril.** Täpsem info: Tiiu Arro, 56 678 740.

Rohelised alustavad avatud ruumidega Steri kiirgustehase teemadel

Roheliste erakond alustab Eesti eri paigus avatud ruumi meetodil olulistel teemadel rahvakoosolekute korraldamist, esimene sellelaadne koosolek oktoobris käsitleb Steri kiirgustehase küsimuste ringi.

Erakond Eestimaa Rohelised ootab kõiki Steri kiirgustehase ja üldse kiirgusprobleemide üle südant valutavaid inimesi **7. oktoobril kell 12 Vanamõisa seltsimajja, Alliku külla, Allika tee 10.** Avatud Ruumi meetodil peetavat arupidamist juhivad EER juhatuse liikmed Mikk Sarv ja Marek Strandberg.

Loodud on **Tallinna roheliste list**. Kui soovid sellega liituda, kirjuta palun aadressil: juta.tasa@gmail.com

Kuidas Kortslehte tellida? Kuidas Kortslehte mitte tellida?

Et kõik huvilised Kortslehte olemasolust teada saaks, püüame edastada lehe võimaluste piires kõigile erakonnaliikmetele. Kelle e-posti aadressi teame, neile saadame Kortslehte sedakaudu. Kellel ei tea, neile läkitame lehe koju. Kui sa Kortslehte rohkem saada ei taha, anna palun sellest toimetusele teada aadressil kortsleht@gmail.com, et me teaks su soovi arvesse võtta. Kirjuta ka siis, kui tahad tellida paberlehte.

Praeguse seisuga on lehetegemise kulud **13 krooni numbri kohta**. Seega saavad soovijad tellida Kortslehte **järgmised kolm numbrit aasta lõpuni 39 krooni eest.**

Siiani pole Kortslehel muud sissetulekut kui lugejate ja tegijate annetused. Seepärast oleks armas, kui leiaksite võimaluse toetada Kortslehte trükkimist ja levi. Täname ette!

MTÜ Kortsleht konto number SEB Eesti Ühispangas: **10220074667016**

Avaldame aruande annetustest ja kulutustest kord kuus Kortslehte veebilehel.

Kortslehte veebileht elab aadressil <http://kortsleht.googlepages.com>

Kortslehte postiaadress on **Möldre tee 5–2, 10915 Tallinn**